

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

טופס סילבוס לסטודנט

המחלקה לחינוך תשע"ה 2014-15

שם הקורס: לקויות למידה במעגל החיים ובמערכת החינוך

מס' קורס: 12920374, 12920384

שם המרצה: כנרת שרפי

יעדי ההוראה:

1. הכרת הגדרות וגישות בתחום לקויות הלמידה
2. הכרת מאפייני אנשים עם לקויות למידה לאורך החיים
3. הבנת המורכבות של לקויות למידה והצורך בהתייחסות רב-מקצועית
4. למידת עקרונות להכלת לומדים עם לקויות למידה במערכת החינוך

פרשיות לימודים:

סמסטר א' – רקע תיאורטי בנושא לקויות למידה:

1. הגדרות שונות של לקויות למידה, שכיחות
2. סוגי לקויות למידה ספציפיים
  - א. דיסלקציה
  - ב. דיסגרפיה
  - ג. דיסקלקוליה
  - ד. קשיים בקשב וריכוז
  - ה. לקות למידה בלתי מילולית
3. גישות שונות לאבחון לקויות למידה
  - א. מודל הפערים
  - ב. מודל RTI
  - ג. מודל הערכה מוצלבת
4. התאמות ללומדים עם לקויות למידה
5. מודל ארגון הבריאות העולמי להבנת לקויות למידה במערכת האקולוגית של חיי הפרט

סמסטר ב' – מורכבות לקויות למידה והתערבות טיפולית וחינוכית:

6. לקויות למידה במעגל החיים
  - א. בילדות
  - ב. בגיל ההתבגרות
  - ג. בבגרות
7. המורכבות של לומדים עם לקויות למידה
  - א. קשיים בקשב וריכוז
  - ב. קשיים בוויסות תחושתית
  - ג. קשיים על רקע רגשי/חברתי/התנהגותי (כולל: סף תסכול, כושר אוניס נרכש, תחושת מסוגלות, דיכאון וחרדה)
  - ד. לקות התפתחותית בקואורדינציה
8. תפקידי הצוות הרב מקצועי
9. הכלת לומדים עם לקויות למידה במערכת החינוך
  - א. מודל להתבוננות תפקודית-פרטנית
  - ב. הריאיון ככלי עזר
  - ג. התצפית ככלי עזר
  - ד. יצירת מוטיבציה
  - ה. סגור עצמי

דרישות והרכב ציון הקורס:

1. נוכחות חובה. כדי לקבל ציון בקורס הסטודנט נדרש: 1. לא להחסיר יותר מ 3 שיעורים בכל סמסטר 2. להשתתף בשיעור באופן פעיל.
2. מבחן 60%. המבחן יתקיים בסוף סמסטר ב'.
3. הצגת תיאור מקרה בכיתה 40% (בזוגות/שלושות). הסטודנטים יצטרכו לראיין אדם עם לקויות למידה בנושא כלשהו מתוך הנושאים שיילמדו במהלך השנה בכתה ולנתח את הנושאים שיעלו בראיון לפי קריטריונים שינתנו מראש תוך שימוש במושגים שיילמדו בשיעורים. כל הסטודנטים בקבוצה יכינו וישתתפו באופן פעיל בהצגת תיאור המקרה. הסטודנטים אחראים לתאם את מועד ההצגה שלהם מול המרצה, במייל, מראש.

רשימה ביבליוגרפית:

1. אורטון דיסלקסיה ישראל (2010). מה שרציתם לדעת על דיסלקסיה ולקויות למידה אחרות. הוצאת אורטון דיסלקסיה ישראל.
2. האן-מרקוביץ ג' (1993). ילד מה הוא צריך – ריפוי בעיסוק לפי גישת האינטגרציה הבין-חושית. תל אביב: הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ.

3. היימן, ט., (2005, הדפסה מתוקנת). **ליקויי למידה: מדריך למידה**. האוניברסיטה הפתוחה: רעננה. הגדרות ותיחום - עמ' 9-19.
4. וולמר ל' (2008). **האידיאליזצ'די שלי – מסע לעולם הפרעת הקשב והריכוז דרך אגדה והדרכה מעשית**. חיפה: אמציה הוצאת ספרים.
5. לאבוי ר' (2008). **פריצת דרך במוטיבציה – 6 סודות שיעוררו מוטיבציה אצל ילדכם**. חיפה: אמציה הוצאת ספרים.
6. מכון מופ"ת (תשס"א). **לקות למידה בכיתה – דילמות חינוכיות במציאות החדשה**. פרקים 4,5 עמ' 29-41. הוצאת מכון מופ"ת.
7. עינת ע' (2000). **מפתח לדלת נעולה – לפרוץ את מחסום הדיסלקסיה**. תל אביב: הוצאות דפוס "חדקל" בע"מ.
8. עינת ע' ועינת ת' (2007). **כתב אישום – ליקויי למידה, נשירה ועבריינות**. הוצאת הקיבוץ המאוחד.
9. קוזמינסקי ל' (2004). **מדברים בעד עצמם – סינגור עצמי של לומדים עם לקויות למידה**. מכון מופ"ת והוצאת ספרים יסוד.
10. קניאל ש' (2006). **ספר האסטרטגיות ללמידה – ללמוד איך ללמוד**. תל אביב: הוצאת מט"ח.
11. שרפי, כ. ורוזנבלום, ש. (בדפוס, 2014). **לקויות למידה בקרב בוגרים – יישום מודל הבריאות העולמי (ICF) כמפתח להבנה של צורכי הפרט: מאמר עמדה**. מפגש, גיליון בנושא לקויות למידה.
12. שש, ר., (1996). **לקויות למידה: קשיי הגדרה**. **סקירה ספרותית מקצועית**, מכון הנריטה סאלד.

13. Faraone SV, Sergeant J, Gillberg C, Biederman J (2003) The worldwide prevalence of ADHD: Is it an American condition? **World Psychiatry** 2:2 104-113.
14. Katz N, Maeir A (2011). Higher-level cognitive functions enabling participation: Awareness and executive functions. In: N Katz (Ed.). **Cognition, occupation, and participation across the life span**. 3rd Ed. Bethesda, MD: The American occupational therapy association, Inc.
15. Rodger S, Ziviani J (2006) **Occupational therapy with children – understanding children's occupations and enabling participation**. Malden, MA: Blackwell publishing, Inc
16. Roffman, A.J. (2000). **Meeting the challenges of learning disabilities in adulthood**. Baltimore, Maryland: Brookes Publishing CO., Inc.
17. Sharfi & Rosenblum (2014). Activity and participation characteristics of adults with learning disabilities - A systematic review. **PLOS ONE** (In press, 2014).

שימו לב יש גם חלק שני באנגלית

4. Accommodations for students with learning disabilities
5. The International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF model)

Spring semester – The complexity of learning disabilities and intervention

6. Learning disabilities along life:
  - a. In childhood
  - b. In adolescence
  - c. In adulthood
7. The complexity of individuals with learning disabilities:
  - a. Attention deficits
  - b. Sensory modulation disorders
  - c. Emotional/Social/Behavioral difficulties
  - d. Developmental Coordination Disorder
8. The multi-professional team
9. Encompassing students with learning disabilities in the educational system
  - a. A model for individual functional observation
  - b. The interview as an assisting method
  - c. The clinical observation as an assisting method
  - d. Motivating students with LD
  - e. Principles of self-advocacy

Course requirements and grading:

1. Obligatory attendance. In order to get a grade in this course the student is required: a. not to skip more than 5 classes during the year and no more than 3 classes in each semester; b. to actively participate in class.
2. An exam - 60%. At the end of spring semester.
3. A presentation of a case study in class – (in groups of 3-4 students) - 40%. The students will be required to interview a person with LD on one of the topics learned in class during the year and to describe themes from the interviews using the concepts learned in class. All the students in the group will actively participate in interviewing, preparation and presentation in class. The students are responsible to coordinate a date for their presentation with the teacher, via e-mail, in advance.

Bibliography

1. אורטון דיסלקסיה ישראל (2010). **מה שרציתם לדעת על דיסלקסיה ולקויות למידה אחרות**. הוצאת אורטון דיסלקסיה ישראל.
2. האן-מרקוביץ ג' (1993). **ילד מה הוא צריך – ריפוי בעיסוק לפי גישת האינטגרציה הבין-חושית**. תל אביב: הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ.
3. היימן, ט., (2005, הדפסה מתוקנת). **ליקויי למידה: מדריך למידה**. האוניברסיטה הפתוחה: רעננה. הגדרות ותיחום - עמ' 9-19.
4. וולמר ל' (2008). **האידיאליז'די שלי – מסע לעולם הפרעת הקשב והריכוז דרך אגדה והדרכה מעשית**. חיפה: אמציה הוצאת ספרים.
5. לאבוי ר' (2008). **פריצת דרך במוטיבציה – 6 סודות שיעוררו מוטיבציה אצל ילדכם**. חיפה: אמציה הוצאת ספרים.
6. מכון מופ"ת (תשס"א). **לקות למידה בכיתה – דילמות חינוכיות במציאות החדשה**. פרקים 4,5 עמ' 29-41. הוצאת מכון מופ"ת.
7. עינת ע' (2000). **מפתח לדלת נעולה – לפרוץ את מחסום הדיסלקסיה**. תל אביב: הוצאות דפוס "חדקל" בע"מ.
8. עינת ע' ועינת ת' (2007). **כתב אישום – ליקויי למידה, נשירה ועבריינות**. הוצאת הקיבוץ המאוחד.
9. קוזמינסקי ל' (2004). **מדברים בעד עצמם – סינגור עצמי של לומדים עם לקויות למידה**. מכון מופ"ת והוצאת ספרים יסוד.
10. קניאל ש' (2006). **ספר האסטרטגיות ללמידה – ללמוד איך ללמוד**. תל אביב: הוצאת מט"ח.
11. שרפי, כ. ורוזנבלום, ש. (בדפוס, 2014). **לקויות למידה בקרב בוגרים – יישום מודל הבריאות העולמי (ICF) כמפתח להבנה של צורכי הפרט: מאמר עמדה**. מפגש, גיליון בנושא לקויות למידה.
12. שש, ר., (1996). **לקויות למידה: קשיי הגדרה**. **סקירה ספרותית מקצועית**, מכון הנריטה סאלד.
13. Faraone SV, Sergeant J, Gillberg C, Biederman J (2003) The worldwide prevalence of ADHD: Is it an American condition? **World Psychiatry** 2:2 104-113.
14. Katz N, Maeir A (2011). Higher-level cognitive functions enabling participation: Awareness and executive functions. In: N Katz (Ed.). **Cognition, occupation, and participation across the life span**. 3rd Ed. Bethesda, MD: The American occupational therapy association, Inc.
15. Rodger S, Ziviani J (2006) **Occupational therapy with children – understanding children's occupations and enabling participation**. Malden, MA: Blackwell publishing, Inc
16. Roffman, A.J. (2000). **Meeting the challenges of learning disabilities in adulthood**. Baltimore, Maryland: Brookes Publishing CO., Inc.
17. Sharfi & Rosenblum (2014). Activity and participation characteristics of adults with learning disabilities - A systematic review. **PLOS ONE** (In press, 2014).